

2023-06-16 Nr. NV-1480

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS TAP-23-549(3) TAIS-23-3264(4)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. BALANDŽIO 29 D. NUTARIMO NR. 526 „DĖL DIENPINIGIŲ IR KITŲ KOMANDIRUOČIŲ IŠLAIDŲ APMOKĖJIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Istatymo įgyvendina- masis teisės aktas	☒ Ne	Finansų ministerija	☒ TAP 2023-06-13 2023-05-09	☒ Svarstyti LRV posėdžio A dalyje
Igyvendina Vyriausybė s programą	☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Šiuo metu nustatytos maksimalios dienpinigių ir gyvenamojo ploto nuomos išlaidų normos neatitinka kai kurių šalių ekonominio išsivystymo lygio ir kainų indeksų.

Projekto rengėjų nurodyta problema yra reali. Paskutinį kartą maksimalios dienpinigių ir gyvenamojo ploto nuomos išlaidų normos buvo keičiamos 2018 metais (atsižvelgiant į Europos Komisijos skelbiamas bendrąsias išlaidų normas), o pastaruoju metu didžiojoje dalyje valstybių buvo susiduriama su reikšmingais infliaciniais procesais. Rengiant projektą nebuvo siekiama peržiūrėti visus dienpinigių dydžius ir gyvenamojo ploto nuomos išlaidų normas, siūlomi pakeitimai padaryti įvertinus Užsienio reikalų ministerijos ir kelionių agentūros UAB „West Express“ įžvalgas, taip pat tokių kaimyninių šalių kaip Latvija ir Lenkija nustatytus komandiruočių dienpinigių dydžius.

Įvertinus suinteresuotų institucijų pasiūlymus ir esamus dydžius kaimyninėse šalyse, siūloma didinti kai kurioms šalims nustatytus dienpinigių ir gyvenamojo ploto nuomos išlaidų dydžius.

Praktikoje kyla teisinių neaiškumų, pavyzdžiui, dėl situacijų, kai pats renginio organizatorius moka dienpinigius ar kitas pinigines išmokas; kai darbuotojas komandiruojamas ne iš Lietuvos, o iš kitos nuolatinės darbo vietos valstybės (nuotolinis darbas); kai darbuotojas naudojasi ne taksi, o pavežėjimo paslaugas teikiančių asmenų automobiliais; kai vykstant į kelias valstybes į kitą valstybę patenkama dėl jungiamojo skrydžio ar atvykstama tranzitu kita transporto priemone.

Šiuo metu dažnai susitariama dėl nuotolinio darbo atlikimo darbo sutarties šalių sulygtoje vietoje užsienio valstybėje, iš kurios vykstama į komandiruotes, o pagal dabartinį reglamentavimą nurodoma, kad į komandiruotę į užsienį išvykstama iš Lietuvos Respublikos, gyvenamojo ploto nuomos išlaidų negalima apmokėti pagal faktines išlaidas, kai kartu į kitas vizitus į užsienio valstybes kartu vyksta lydintys asmenys. Taip pat siūloma spręsti ir kitas praktikoje pasitaikančias problemas.

Kadangi nuo 2023-04-01 įsigaliojo naujos redakcijos Vietos savivaldos įstatymas, nuo 2023-05-01 – Saugios laivybos įstatymas, o nuo 2024-01-01 – Valstybės tarnybos įstatymas, reikia patikslinti nutarimo preambulę.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma patikslinti ir išdėstyti nauja redakcija nutarimu patvirtintus Maksimalių dienpinigių dydžių sąrašą ir Komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose ir regionų plėtros tarybose taisyklių priedą – Gyvenamojo ploto nuomos išlaidų normų sąrašą (įvertinus suinteresuotų institucijų pasiūlymus ir esamus dydžius kaimyninėse šalyse, siūloma didinti kai kurioms šalims nustatytus dienpinigių ir gyvenamojo ploto nuomos išlaidų dydžius; Užsienio reikalų ministerijos siūlymu, Gyvenamojo ploto nuomos išlaidų normų sąrašas papildytas 9 Indijos ir Ramiojo vandenyno valstybėmis; Niujorke, kaip brangiausiame Jungtinių Amerikos Valstijų mieste, siūloma nustatyti 35 procentais didesnę dienpinigių dydį nei visoms Jungtinėms Amerikos Valstijoms; taip pat siūloma nustatyti didesnę gyvenamojo ploto nuomos išlaidų normą Niujorke, Los Andžele, San Fransiske, Dubajuje, Londone, Paryžiuje); siūloma didinti dienpinigių dydžius „kitose valstybėse“ nuo 31 Eur iki 33 Eur, taip pat gyvenamojo ploto nuomos išlaidų normas nuo 124 Eur iki 145 Eur.

Maksimalius dienpinigių dydžius Lietuvoje siūloma didinti nuo 15 iki 28 Eur. Dienpinigių dydis Lietuvoje apskaičiuotas remiantis 2018 metais taikyta formule (pagal vidutinį darbo užmokestį ir minimalias vartojimo išlaidas).

Siūloma Dienpinigių mokėjimo tvarkos aprašą papildyti nuostata, kad, dalį dienpinigių apmokant renginio

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

organizatoriui, darbdavio mokami dienpinigiai kartu su renginio organizatoriaus mokamais dienpinigiais negali būti mažesni už konkrečiai komandiruočiai pagal nustatytus dydžius apskaičiuotus dienpinigius. Taip pat siūloma nustatyti, kad renginio organizatoriui apmokant visus konkrečiai komandiruočiai pagal nustatytus dydžius apskaičiuotus dienpinigius, darbdavys neprivalo mokėti dienpinigių. Dėl šios priežasties siūloma pripažinti netekusiu galios Aprašo 8 punktą.

Siūloma patikslinti Aprašo 3 punktą ir 5.7 papunktį įrašant, kad vykstant į kelias valstybes už tą komandiruočės dieną mokamas dienpinigių, apskaičiuotų pagal toms valstybėms nustatytus dydžius, vidurkis, išskyrus atvejus, kai į kitą valstybę patenkama dėl jungiamojo skrydžio ar atvykstanta tranzitu kita transporto priemone.

Taip pat siūloma patikslinti kai kurias kitas sąvokas.

Siūloma Komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose ir regionų plėtros tarybose taisyklėse patikslinti nuostatas, kas yra darbuotojo nuolatinė darbo vieta; papildyti nuostata, kad komandiruočiuje darbuotojas gali naudotis ne tik taksi, bet ir lengvuoju automobiliu, kuriuo vykdoma keleivių vežimo už atlygį pagal užsakymą veikla (pvz. Uber, Bolt); papildyti kitų su komandiruočiu susijusių būtinų išlaidų sąrašą sėdimosios vietos pasirinkimo transporto priemonėje išlaidomis, taip pat kelionės į komandiruočiu organizavimo paslaugos mokesčiu; patikslinti nuostatas dėl siuntimo į komandiruočiu įforminimo; papildyti nuostatas, reglamentuojančias gyvenamojo ploto nuomos išlaidų apmokėjimą pagal faktines išlaidas, įrašant ir kitus vizitus į užsienio valstybes (tokiu būdu būtų atlieptas Užsienio reikalų ministerijos siūlymas papildyti Taisyklės nuostata dėl galimybės padidinti ministro ir jį darbo vizitų metu lydinčių asmenų gyvenamojo ploto nuomos išlaidų maksimalią normą iki 20 proc.).

Kadangi nuo 2023-04-01 įsigaliojo naujos redakcijos Vietos savivaldos įstatymas, nuo 2023-05-01 – Saugios laivybos įstatymas, o nuo 2024-01-01 – Valstybės tarnybos įstatymas, siūloma patikslinti nutarimo preambulę.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektas teiktas išvadoms gauti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Teisingumo ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Užsienio reikalų ministerijai ir apsvarstytas Lietuvos Respublikos trišalės tarybos 2023 m. gegužės 23 d. posėdyje.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Teikiamas svarstyti nutarimo projektas svarstytas 2023 m. gegužės 9 d. ir birželio 13 d. tarpinstituciniuose ministerijų atstovų pasitarimuose ir patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

Atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas patikslinta nutarimo projekto preambulė, įvertinus tai, kad priimtas Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1985, kuriame neliko nuostatų dėl išmokų valstybės tarnautojui už komandiruočės išlaidas (bus vadovaujamas Darbo kodeksu); taip pat projekto 1.4.1 papunkčiu keičiamo Dienpinigių mokėjimo tvarkos aprašo 2 punkto nuostatoje, kad „renginio organizatoriui apmokant visus konkrečiai komandiruočiai pagal nustatytus dydžius apskaičiuotus dienpinigius ar aprūpinant maitinimu, darbdavys neprivalo mokėti dienpinigių“ atsisakyta žodžių „ar aprūpinant maitinimu“, kadangi ši norma konkuruoja su Darbo kodekso 107 straipsnio 3 dalies norma, ir ją pakeisti galima tik keičiant Darbo kodeksą.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Projektas apsvarstytas Lietuvos Respublikos trišalės tarybos 2023 m. gegužės 23 d. posėdyje. Trišalė taryba pasiūlymų dėl dienpinigių dydžių neturėjo.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė dėl patikslinto projekto esminių pastabų ir pasiūlymų neturi.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaclovas Medišauskas

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas